

Motion till riksdagen 2025/26:3478

av **Marléne Lund Kopparklint (M)**

Stärkt beslutsrätt för familjehem inom hälso- och sjukvård

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för en lagändring som ger familjehem beslutsrätt i frågor som rör barnets hälso- och sjukvård, inklusive vaccinationer, tandvård och val av vårdgivare och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

När barn placeras i familjehem beror det på att socialtjänsten bedömt att vårdnadshavarna allvarligt har brustit i sitt föräldraskap och att barnets trygghet och utveckling är hotad. Trots detta behåller vårdnadshavarna i dag rätten att fatta avgörande beslut om barnets hälsa och sjukvård. Familjehemmet saknar exempelvis möjlighet att lista barnet på en vårdcentral, boka tandvård eller besluta om vaccinationer. Detta skapar allvarliga hinder för att barnets bästa ska tillgodoses.

Det är inte rimligt att vårdnadshavares beslut – eller passivitet – ska kunna hindra barnet från att få nödvändig vård och förebyggande insatser. Att neka eller fördröja tillgång till exempelvis vaccinationer innebär stora risker för barnets hälsa och kan även leda till ökad smittspridning i samhället. Även rätten att välja vårdgivare, tandvård eller psykologstöd bör kunna utövas av familjehemmet i de fall vårdnadshavaren inte kan tillvarata barnets behov.

Barnkonventionen, som är svensk lag, slår fast att barnets bästa alltid ska sättas i främsta rummet. I praktiken är det dock ofta vårdnadshavarens rättigheter som väger tyngre än barnets rättigheter när det gäller familjehemsplacerade barn. Det är en obalans som måste rättas till.

Genom att ge familjehemmen beslutsrätt i hälso- och sjukvårdsfrågor där barnets behov är tydliga, kan vi skapa en tryggare och mer stabil uppväxtmiljö. Detta skulle innebära att familjehemmen får de befogenheter som krävs för att säkerställa barnets hälsa och välbefinnande.

En lagändring på detta område skulle vara ett viktigt steg för att stärka rättigheterna för några av samhällets mest utsatta barn.

Marléne Lund Kopparklint (M)